

Metodyka postępowania podczas odbiorów obiektów budowlanych realizowana przez Państwową Straż Pożarną

Akty prawne

art. 56 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (J.t. Dz. U. nr 156, poz. 1118 z 2006 roku z późniejszymi zmianami),

Art. 56. 1. Inwestor, w stosunku do którego nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, jest obowiązany zawiadomić, zgodnie z właściwością wynikającą z przepisów szczególnych, organy:(...)

- 4) Państwowej Straży Pożarnej
o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania. Organy zajmują stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym. Niezajęcie stanowiska przez organy, wymienione w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, traktuje się jak niezgłoszenie sprzeciwu lub uwag.

art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (J.t. Dz. U. nr 147, poz. 1229 z 2002 roku z późniejszymi zmianami),

Rozpoczęcie eksploatacji nowej, przebudowanej lub wyremontowanej budowli, obiektu lub terenu, maszyny, urządzenia lub instalacji albo innego wyrobu może nastąpić wyłącznie, gdy:

- 1) zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe,
- 2) sprzęt, urządzenia pożarnicze i ratownicze oraz środki gaśnicze zapewniają skuteczną ochronę przeciwpożarową.

art. 23 ust. 2 pkt 5 i ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 12, poz. 68 z 2009 roku – tekst jednolity).

Art. 23. 1. W celu rozpoznawania zagrożeń, realizacji nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz przygotowania do działań ratowniczych Państwowa Straż Pożarna przeprowadza czynności kontrolno-rozpoznawcze oraz ćwiczenia.

2. Czynności kontrolno-rozpoznawcze są przeprowadzane na podstawie:

(...)

5) zgłoszenia obiektu, dla którego przepisy prawa wymagają wydania przez organy Państwowej Straży Pożarnej opinii lub zajęcia przez nie stanowiska w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

3. Czynności kontrolno-rozpoznawcze są przeprowadzane w zakresie:

(...)

2) oceny zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej rozwiązań technicznych zastosowanych w obiekcie budowlanym,

3) oceny zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym.

rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 119, poz. 998).

Postępowanie

pisemne zgłoszenie inwestora,

obowiązek zajęcia stanowiska przez PSP, zgodnie z § 2 rozporządzenia MSWiA (Dz. U. Nr 119, poz. 998) wobec obiektów, których projekty budowlane wymagają uzgodnienia przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych

Projekt budowlany obiektu budowlanego, w stosunku do którego Państwowa Straż Pożarna zgodnie z przepisami prawa budowlanego ma prawo zająć stanowisko przed przystąpieniem do użytkowania obiektu, wymaga uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej, zwanego dalej „uzgodnieniem”, w celu potwierdzenia zgodności zawartych w nim rozwiązań z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej.

(zgodnie z § 4 ust. 1),

Uzgodnienia wymagają następujące projekty budowlane:

- budynku zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL I lub ZL II lub ZL V;
- budynku należącego do grupy wysokości: średniowysokie, wysokie lub wysokościowe, zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, ZL IV lub ;
- budynku niskiego zawierającego strefę pożarową o powierzchni przekraczającej 1000 m², zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, obejmującą kondygnację nadziemną inną niż pierwsza;
- budynku niskiego zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL V i mającego ponad 50 miejsc noclegowych;
- objektu budowlanego innego niż budynek, przeznaczonego do użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego, w którym przewiduje się możliwość jednoczesnego przebywania w strefie pożarowej ponad 50 osób na powierzchni do 2000 m²;
- budynku zawierającego strefę pożarową produkcyjną lub magazynową, wolno stojącego urządzenia technologicznego lub zbiornika poza budynkami, oraz placu składowego albo wiaty, jeżeli zachodzi co najmniej jeden z następujących warunków:
  - strefa pożarowa produkcyjna lub magazynowa wymienionych obiektów budowlanych ma powierzchnię przekraczającą 1000m² oraz gęstość obciążenia ogniowego przekraczającą 500 MJ/m²,
  - występuje zagrożenie wybuchem,
    - o strefa pożarowa produkcyjna lub magazynowa wymienionych obiektów budowlanych ma powierzchnię przekraczającą 5 000 m² i gęstość obciążenia ogniowego mniejszą niż 500 MJ/m²;
- garażu wielopoziomowego oraz garażu zamkniętego o więcej niż 10 stanowiskach postojowych;
- objektu budowlanego objętego obowiązkiem wykonania systemu sygnalizacji pożarowej lub stałych urządzeń gaśniczych lub dźwiękowego systemu ostrzegawczego;
- parkingu przeznaczonego dla pojazdów przewożących towary niebezpieczne;
- sieci wodociągowej przeciwpożarowej z hydrantami zewnętrznymi przeciwpożarowymi, przeciwpożarowego zbiornika wodnego oraz stanowiska czerpania wody do celów przeciwpożarowych;
- tunelu o długości ponad 100 m.

W przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy obiektu budowlanego oraz zmiany związanej z koniecznością zapewnienia drogi pożarowej, a także zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego,

o którym mowa w ust. 1, uzgodnienie jest wymagane, gdy ze względu na charakter lub rozmiar robót jest niezbędne sporządzenie projektu budowlanego, którego rozwiązania projektowe dotyczą warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu budowlanego.

- podjęcie działań odbiorowych w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia – zgodnie z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane,
- doręczenie kontrolowanemu upoważnienia do przeprowadzenia czynności odbiorowych przynajmniej na 3 dni przed terminem ich rozpoczęcia,
- rozpoczęcie działań odbiorowych – kontrola w obiekcie, próby techniczne instalacji i urządzeń przeciwpożarowych, sprawdzenie dokumentacji budowlanej i technicznej, pozwolenia na budowę, sprawdzenie atestów i certyfikatów (omówienie w dalszej części prezentacji),
- sporządzenie protokołu z czynności kontrolno-rozpoznawczych – zgodnie z § 10 rozporządzenia MSWiA z dnia 24 października 2005 roku w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną (Dz. U. Nr 225, poz. 1934).

wypracowanie stanowiska PSP – zgodnie ze wzorami stanowisk:

zgodność wykonania obiektu z przepisami ochrony przeciwpożarowej oraz z projektem budowlanym (stanowisko pozytywne),
zgodność wykonania obiektu z przepisami ochrony przeciwpożarowej oraz brak zgodności obiektu z projektem budowlanym,
zgodność wykonania obiektu z projektem budowlanym oraz brak zgodności z przepisami ochrony przeciwpożarowej,
brak zgodności wykonania obiektu z przepisami ochrony przeciwpożarowej oraz z projektem budowlanym,
odmowa zajęcia stanowiska, ze względu na brak uzgodnienia dokumentacji ze strony rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (uzgodnienie jest wymagane),
odmowa zajęcia stanowiska ze względu na brak uzgodnienia dokumentacji ze strony rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (uzgodnienie nie jest wymagane).

Zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia MSWiA (Dz. U. Nr 119, poz. 998)

Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej niezwłocznie zawiadamia nadzorującego go komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej oraz organ nadzoru budowlanego o zastrzeżeniach, przy zajmowaniu stanowiska przed przystąpieniem do użytkowania obiektu budowlanego, do rozwiązań, których zgodność z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej stwierdził rzeczoznawca.

Zagadnienia wymagające udokumentowania w czasie odbioru obiektu przez PSP

I w zakresie projektowania obiektu.

1. Uzgodnienie planu zagospodarowania terenu.

Uzgodnienie projektu budowlanego wraz z aneksami, w tym kompletny projekt budowlany obejmujący: architekturę,

sieci zewnętrzne (woda przeciwpożarowa z rozmieszczeniem hydrantów zewnętrznych, gaz, trasy kablowe),

drogi pożarowe zewnętrzne,

instalacje elektryczne, w tym przeciwpożarowy wyłącznik prądu, zasilanie rezerwowe, oświetlenie bezpieczeństwa i ewakuacyjne, zasilanie obwodów, które są pod napięciem po wyłączeniu prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu,

wskazanie lokalizacji przepustów kablowych, ognioszczelnych oraz rozwiązanie typowego zastosowanego przepustu,

instalacje wodne hydrantów wewnętrznych,

instalacji sygnalizacji pożaru, ze wskazaniem rozwiązania współpracy ze stacją monitoringu do PSP, instalacją oddymiającą, instalacją wentylacyjną w zakresie sterowania zamknięciem i wyłącznikami, instalacją zwolnienia blokad drzwi oraz otwarcia drzwi, napływu powietrza, rozwiązania funkcji alarmowania pracowników,

dźwiękowego systemu ostrzegawczego,

instalacji odgromowej,

instalacji gazowej,

instalacji oddymiania, rozwiązanie musi być skoordynowane z działaniem instalacji sygnalizacji pożaru, czujki dymowe winny sterować otwieraniem klap odpowiednich stref oddymiania,

plan rozmieszczenia znaków ewakuacyjnych,

projekt (plan) rozmieszczenia sprzętu gaśniczego.

Uwaga:

na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia MSWiA (Dz. U. Nr 80, poz. 563):

Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

II w zakresie dokumentów potwierdzających wykonanie obiektów zgodnie z przepisami

1. Dopuszczenia, świadectwa, aprobaty lub certyfikaty zgodności.
Dokumenty muszą posiadać aktualną ważność, co najmniej, na dzień zakupu urządzeń.
Dokumenty muszą być kompletne, dotyczyć urządzeń, elementów, systemów i materiałów zastosowanych w obiekcie. Istotne jest, aby były wydane przez uprawnione jednostki certyfikujące.

W szczególności dotyczy to:

dokumentów ITB w zakresie potwierdzenia NRO (nie rozprzestrzeniania ognia) dla elementów budowlanych jak: dach, ściany, stropy - aprobaty i certyfikaty zgodności,
dokumentów potwierdzających niepalność stropów podwieszanych, niezapalność lub trudno zapalność stałych elementów wystroju,
dokumentów potwierdzających dopuszczenie i certyfikat, zgodność z aprobatą dla hydrantów zewnętrznych, szafek z hydrantami wewnętrznymi,

dokumentów dotyczących dopuszczeń centralki sygnalizacji pożaru, ręcznych ostrzegaczy, czujek, izolatorów zwarć i innych podzespołów,

dokumenty dopuszczeń skrzynek sterowniczych oddymiania, klap oddymiających, siłowników, przewodów zasilających, przewodów sygnalizacji pożaru i sterowania oddymianiem, odpowiednie dokumenty potwierdzające odporność ogniową: drzwi przeciwpożarowych, a w przewodach wentylacyjnych klap przeciwpożarowych, przepustów ognioszczelnych w granicach stref pożarowych,

dokumenty dopuszczenia znaków ewakuacji i znaków ochrony przeciwpożarowej (nie są wymagane jeżeli jest oznaczenie na znaku nr atestu CNBOP),

aprobaty i certyfikaty zgodności zastosowanych farb ogniochronnych, przepustów instalacyjnych i zamknięć przeciwpanicznych.

III protokoły prób i oświadczenia

Oświadczenie w dzienniku budowy o zakończeniu budowy.

Oświadczenie kierownika budowy o wykonaniu obiektu zgodnie z projektem budowlanym, wprowadzeniem wszystkich zmian w projektach powykonawczych

oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce warunkami technicznymi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa technicznego w tym pożarowego.

Oświadczenie inspektorów nadzoru dotyczące:

konstrukcji i odporności ogniowej konstrukcji stalowych, oddzieleni przeciwpożarowych, w tym przepustów kablowych,

instalacji elektrycznej w zakresie spełnienia wymagań PN dla kabli i przewodów, osprzętu oraz wykonania instalacji zgodnie z warunkami technicznymi i projektem,

instalacji wodnej przeciwpożarowej, zainstalowanych hydrantów wewnętrznych o zgodności z PN, warunkami technicznymi i projektem,

instalacji odgromowej (załączyć metrykę określającą lokalizację złączy kontrolno — pomiarowych),

instalacji oświetleniowej bezpieczeństwa i ewakuacji w zakresie zgodności wykonania z projektem i

PN,

stałych instalacji gaśniczych, wodnych i gazowych .

Protokoły prób:

zewnętrznej sieci wodnej w zakresie ciśnienia i wydajności,

protokoły prób hydrantów zewnętrznych,

protokoły prób hydrantów wewnętrznych,

protokoły działania instalacji oddymiającej dla każdej strefy dymowej,

protokoły z prób technicznych wyłączenia prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu z opisaniem stanu i funkcji po wykonaniu wyłączenia prądu /oświetlenie ewakuacyjne, zamknięcia drzwiowe, zasilania istniejące/,

protokoły pomiaru natężenia oświetlenia ewakuacyjnego,

protokoły pomiaru izolacji wszystkich odcinków przewodów i kabli, uziemień instalacji odgromowej,

protokół odbioru instalacji sygnalizacji pożaru /próby każdej czujki i ROP, pomiary izolacji.

Klapy dymowe

Wymagane dokumenty:

aprobata techniczna (deklaracja zgodności) na zainstalowane urządzenia,
instrukcja eksploatacji i obsługi urządzeń,
instrukcja badania i konserwacji łącznie z listą części zamiennych,
rysunki na których są uwidocznione położenie i niezbędne parametry wszystkich zainstalowanych urządzeń.

Program odbioru urządzeń przewiduje:

sprawdzenie parametrów technicznych klap,
sprawdzenie zadziałania klap - za pomocą każdego z przycisków sterujących (zamknięcie i otwarcie),
sprawdzenie czasu otwarcia klap,
sprawdzenie kąta otwarcia klap.

Urządzenia zapobiegające zadymieniu

Program odbioru poszczególnych instalacji i urządzeń przewiduje:

a) instalacja nadciśnieniowa na klatkach schodowych i przedsionkach oddzieleni pożarowych:
sprawdzenie parametrów technicznych klap odcinających zgodnie z dokumentacją,
sprawdzenie zadziałania klap odcinających,
sprawdzenie czasu otwarcia klap przesłaniających wentylatory nadciśnieniowe,
sprawdzenie czasu po jakim zostanie osiągnięte założone nadciśnienie,
sprawdzenie sprawności klap lub innych urządzeń regulujących nadciśnienie,

Instalacja oddymiająca:

sprawdzenie zadziałania klap odcinających,
sprawdzenie działania wentylatorów oddymiających oraz porównanie wyników pomiarów z parametrami wentylatorów na tabliczkach znamionowych,
sprawdzenie parametrów technicznych klap odcinających zgodnie z dokumentacją i aprobatami technicznymi,
pomiar wydajności wentylacji oddymiającej z odniesieniem do założeń projektowych,
pomiar wydajności wentylacji kompensacyjnej z odniesieniem do założeń projektowych (przy uwzględnieniu równomierności oddymiania),

Drzwi dymoszczelne:

sprawdzenie parametrów technicznych drzwi zgodnie z dokumentacją,
sprawdzenie działania trzymaków elektromagnetycznych i zamknięcia drzwi,
sprawdzenie działania rygli elektromagnetycznych drzwi ewakuacyjnych pracujących w systemie kontroli dostępu,
sprawdzenie prawidłowości zamknięcia drzwi (kolejność zamykania oraz szczelność po zamknięciu).

Instalacja- Dźwiękowy System Ostrzegawczy

Program odbioru instalacji powinien przewidywać:

sprawdzenie dokumentacji w zakresie stosownych uzgodnień i dokonanych zmian w czasie realizacji inwestycji,
sprawdzenie rozmieszczenia głośników oraz innych urządzeń nagłaśniających i alarmujących (dot. inst. SAP i SUG) na poszczególnych kondygnacjach,
przeprowadzenie testu - działania wszystkich głośników oraz innych urządzeń nagłaśniających i alarmujących,
sprawdzenie możliwości selektywnego podawania komunikatów o ewakuacji, sprawdzenie tekstów komunikatów i ich zrozumiałości.
sprawdzenie warunków w centrali DSO,
sprawdzenie źródła zasilania awaryjnego,
sprawdzenie wymaganych dokumentów w pomieszczeniu centrum DSO.

Agregat prądowórczy

Program działań odbiorowych powinien przewidywać:

sprawdzenie mocy agregatu poprzez odczytanie wartości z tabliczki znamionowej producenta i porównanie z wartościami przyjętymi w założeniach projektowych,

wykonanie próby automatycznego uruchomienia agregatu przy całkowitym odcięciu zasilania budynku energią elektryczną z sieci miejskiej z jednoczesnym uruchomieniem urządzeń służących ochronie przeciwpożarowej budynku; w przypadku gdy z agregatu prądotwórczego będą zasilane inne instalacje i urządzenia nie związane z ochroną przeciwpożarową budynku próbę należy prowadzić przy włączonym przeciwpożarowym wyłączniku prądu,
sprawdzenie czasu automatycznego uruchomienia agregatu prądotwórczego - czas uruchomienia agregatu i osiągnięcia pełnej mocy powinien mieścić się w przedziale 5+15 sek.

IV. Instrukcje i inne dokumenty.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja obsługi centrali sygnalizacji pożaru.

Instrukcja obsługi DSO.

Książki kontroli systemu - System Sygnalizacji Pożarowej i DSO.

Instrukcja obsługi oddymiania.

Metryka instalacji odgromowej.

Uzgodnienie sposobu monitorowania pożarowego obiektu z Państwową Strażą Pożarną.

Dokumenty muszą posiadać aktualną ważność, co najmniej na dzień zakupu urządzeń.
Dokumenty muszą być kompletne, dotyczyć urządzeń, elementów, systemów i materiałów zastosowanych w obiekcie. Istotne jest, aby były wydane przez uprawnione jednostki certyfikujące.